

הנודר מן המבושל פרק ששי נדרים

עין משפט
נר מצוה

ה א מיי פ"ה מה' לני
ה מקדש הלוי:
ו ב ג מיי פ"ט מה'
נדרים הלוי טו"ש
י"ד סי' ר"ז ט"ו ב:

הגהות הב"ח
(א) משנה שאיני טועם:

פירוש הרא"ש

דיקולא רבה וחפיה
בופרא. לקח סל גדול
ותפחו צופת: ליביל לי
מר. ימרו: בדיקולא
דאמך ובקריני דאבך.
דאמך אמך מוקדת לפני
ואמך מוכרי: תרמי לי
נבלא. תמוג לי הכוס:
תועה אחת בה. שמתין
נשומין והולין אחר
משכב זכור: ובי"ד יש בה.
עמיה עליו בלאה מנוה על
המה: בסום יבכמו את
ראשיהם. כסוקתה היה
שלאו על זה כלל עיקרו
של זה ובכ"ז איירי ממכבי
בקהל ויון לא ימו כל
כסן מכלל דרך לאו כלל
כסן איירי ועוד דבישא
מכיו ורשאם לא יגלו
והיינו בשאר כהנים: קרא
קרקואי. לנעין של אותו
מקום: ובדלעת הרמוצה.
לדעת העמונה ברמך כל
לדעת העמונה ברמך קרא
לדעת העמונה ברמך קרא
לדעת הרמוצה: בלאים
עם הרמוצה. אלמא מין
כפי עלמו הנקרא כל על
שם שמתחו המינין גינלון
לנעין ברמך אל שר
מני לנעין אל תקלאים
ק"אפי' אם טומנין אותן
יד לקדשה קודם שירד
לאילפם. שמשלן אותו
קת מחילה קודם שמתענין
אותו באילפם: מן היווד
באילפם מותר ביוד
לקדשה. כי היווד לקדשה
אין דרך לתמו באילפם
יש מפש' אפי' אם
אחר ק' מנוחו באילפם
שירד לקדשה תחלה כי
כי היווד לאילפם משמע
שמתחיל יריתו לאילפם:
מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם. אפי'
שירד לקדשה תחלה כי
הנעשה בקדשה משמע
שנגמר בקדשה: מותר
בנעשה בקדשה. אפילו ירד
לאילפם תחלה:

דיקולא רבה. סל גדול: חפיה כופרא. טח אותו צופת כדי
שלא יאלו החטים מתוך נקבי הסל: וסחפיה על רישיה. הפכו על
ראשו: ליכיל לי מר. ימרו: חטים דרשינא. שהלוייתך. ולבדיחותא
קאמר: נקדוה דאבך. שירקד אצרך לפני כשאשמה: ובקריני
דאמך. שמתא אמך מוקקרת ומזמרת:
מאי סועבה. דכתיב גבי משכב זכור:
נעלא. כלי קסו: **תועה אשה זה.**
שמניח משכבי קסו והולך אלל זכר:
מאי סבל. דכתיב גבי אשה הנרבעת
לבהמה: סבלין יש זה. בתמיה:
מאי שיא. הוה איה מלווה ביואם.
כלומר הילך מנחת בן מינה לילך
אלל הבהמה: זו מה היא. לשון ספק
שאין ידוע ממני היא מתעבדת:
ספורסא יחידסא. תספורת נאה:
כז עקרו על זה. נמלסא היה שלל
יעלה אחד מן השערות על חזיריו:
קרקואי. על שם מקומן: **לדעס**
ארמיס היא **לדעס המלריס.** כלומר
זו היא לדעס המלריס: ופיא **ללאיס**
עס הרמוזה. אלמא לאו טמונה
ברמך קאמר אלל מין לדעס היא
שנקראת מרמוזה: **מתני' הנודר**
ממעשה קדשה אינו אסור אלא
במעשה רחסא. מפרש בירושלמי
איהו מעשה רחמא כגון חילקא
טרגיין וטקני סלת ואורו זריר וערסן
והיינו דקאמר אינו אסור אלל
ממעשה רחמא ונקראת רחמא על
שם שרין לרמיח ולבשל הרבה:
גב' שכן ירד לקדשה קודם שירד
לאילפם. כך היה דרכן במעשה אילפס
שהיו מרחמיין אותו בקדשה רמיח
לקדשה. קמי' דלל מימא כל שחרמיחו
אותו רמיחא קלה כמו שירד לאילפס
יורד לאילפס מיקרי מפני שהוא מוכן
לכך אע"פ שעדיין לא ירד קמי' ללל.
לכן נראה בעיני: מן הנעשה בקדשה
מותר בנעשה באילפס. משום דנעשה
גמר עשיה משמע ומשום הכי מותר
בנעשה באילפס אף על פי שכבר
ירד לקדשה משום דמ"מ גמר עשייתו
לא היה בקדשה: מן הנעשה
באילפס מותר בנעשה בקדשה.
כלומר אף על פי שאמר מכן הוירדו
באילפס שרי כיון דגמר עשייתו
בקדשה היה. כך נראה בעיני:
הנודר מן היווד לתנור אינו אסור
אלא **בפת.** דקתס יורד לתנור
משמע פת. ואם אמר כל מעשה
תנור עלי אסור בכל הנעשה בתנור:
מתני'

עלי אסור בכל הנעשים בתנור:
מתני'

דכל גריוה דבעינא. בלחיה מדה שארצה לקח: חפיה כופרא.
זיפתו מבחון כדי שיחזיק החטים: ליכיל לי. ימור לי: דרשינא כד.
כלומר שאתה חייב לי: שפינא המרא נקדוה דאבך. שאצרך
ירקד: ובקריני דאמך. בזמיתגה שאמך תמוג לי הכוס: מאי
סועבה. עשו שניהם: **תרמי לי**
נעלא. תמוג לי הכוס כמו אנטל:
תועה אשה זה. כלומר שמניח את
אשמו על היתר ותפס וזו של זנות:
כי עניינא קמא. תיתי דביתכי תירמי
לי ולדידיה א"ל קוס רקוד לי: **מאי**
סבל. דכתיב: ואשה לא תעמוד לפני
קפרא לברתיה דרבי למחר שתניא חמרא
בריקודא דאבך ובקורקני דאמך בן אלעשה
חתינה דרבי הוה ועשיר גדול הוה אומניה
לבי הילולא דרבי שמעון ברבי א"ל בר
קפרא לרבי מאי יתועבה כל דא"ל רבי דהכין
הוא תועבה פרכה בר קפרא א"ל פרשיה
את א"ל תיתי דביתכי תירמי לי נמלא אתת
רמיא ליה א"ל לר' קום רקוד לי דאימר לך
הכי אמר רחמנא תועבה תועה אתה בה
לכסא אחרינא א"ל מאי תבא א"ל כי עניינא
קדמאה א"ל עיביד לי דאומר לך עבד אמר
ליה תבל הוא תבלין יש בה מי שניא הדא
ביאה מן כולהון ביאות אמר ליה ומאי
זיזיה אמר ליה עיביד כי עניינא קדמאה
עבד ואמר ליה זו מה היא לא יכיל בן
אלעשה למיסבל קם ונפק הוא ואינתתיה
מתמן מאי בן אלעשה דתניא אלא לחנם
פיר בן אלעשה את מעותיו אלא להראות
בהן תספורת של כ"ג דכתיב יכסמו
את ראשיהם תנא כעין לוליינית מאי לוליינית
אמר רבא ראשו של זה בצד עיקרו של זה
והיינו תספורת של כהן גדול: ובדלעת
הרמוצה: מאי דלעת הרמוצה אמר שמואל
קרא קרקואי רב אשי אמר דלעת הטמונה
ברכין איתיביה רבינא לרב אשי רבי נחמיה
אומר דלעת ארמית היא דלעת המצרות
כלאים עם היונית כלאים עם הרמוצה תיובתא:
מתני' הנודר ממעשה קדשה אין אסור
אלא ממעשה רחמא אמר קונם היווד
לקדשה (ב) שאני טועם אסור בכל הנעשה
בקדשה: גב' תניא הנודר מן היווד לקדשה
אסור ביודר לאילפם שכבר ירד לקדשה
קודם שיווד לאילפם מן היווד לאילפם מותר
ביווד לקדשה מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם מן הנעשה באילפם מותר
בנעשה בקדשה הנודר מן היווד לתנור אין
אסור אלא בפת ואם אמר כל מעשה תנור
עלי אסור בכל הנעשים בתנור:
מתני'

תוספות
בקדשה אסור ביודר לאילפם. אחר שירד לקדשה יורד לקדשה משמע שירד תחלה לקדשה: מן היווד
לאילפם מותר ביודר לקדשה. מחילה אע"פ שנגמר באילפם דיווד לעולם משמע על שם תחלה יריתו
ולא על שם סופו: מן הנעשה בקדשה. משמע העמר הלך מוסר היווד לקדשה תחלה ונגמר באילפם:
מן היווד לתנור אינו אסור אלא בפת. ללא אוקרי יורד בתנור אלא פת בלבד: כל מעשה תנור עלי
אסור בכל הנעשה בתנור. י"ע דמשמע דהחילוק בין יורד למעשה ואמאי תנא כל מעשה איך בירשא לימי
כל יורד:

דכתיב יתעבבתי וסחפיה על רישיה. הפכו על
ראשו: ליכיל לי מר. ימרו: חטים דרשינא. שהלוייתך. ולבדיחותא
קאמר: נקדוה דאבך. שירקד אצרך לפני כשאשמה: ובקריני
דאמך. שמתא אמך מוקקרת ומזמרת:
מאי סועבה. דכתיב גבי משכב זכור:
נעלא. כלי קסו: **תועה אשה זה.**
שמניח משכבי קסו והולך אלל זכר:
מאי סבל. דכתיב גבי אשה הנרבעת
לבהמה: סבלין יש זה. בתמיה:
מאי שיא. הוה איה מלווה ביואם.
כלומר הילך מנחת בן מינה לילך
אלל הבהמה: זו מה היא. לשון ספק
שאין ידוע ממני היא מתעבדת:
ספורסא יחידסא. תספורת נאה:
כז עקרו על זה. נמלסא היה שלל
יעלה אחד מן השערות על חזיריו:
קרקואי. על שם מקומן: **לדעס**
ארמיס היא **לדעס המלריס.** כלומר
זו היא לדעס המלריס: ופיא **ללאיס**
עס הרמוזה. אלמא לאו טמונה
ברמך קאמר אלל מין לדעס היא
שנקראת מרמוזה: **מתני' הנודר**
ממעשה קדשה אינו אסור אלא
במעשה רחסא. מפרש בירושלמי
איהו מעשה רחמא כגון חילקא
טרגיין וטקני סלת ואורו זריר וערסן
והיינו דקאמר אינו אסור אלל
ממעשה רחמא ונקראת רחמא על
שם שרין לרמיח ולבשל הרבה:
גב' שכן ירד לקדשה קודם שירד
לאילפם. כך היה דרכן במעשה אילפס
שהיו מרחמיין אותו בקדשה רמיח
לקדשה. קמי' דלל מימא כל שחרמיחו
אותו רמיחא קלה כמו שירד לאילפס
יורד לאילפס מיקרי מפני שהוא מוכן
לכך אע"פ שעדיין לא ירד קמי' ללל.
לכן נראה בעיני: מן הנעשה בקדשה
מותר בנעשה באילפס. משום דנעשה
גמר עשיה משמע ומשום הכי מותר
בנעשה באילפס אף על פי שכבר
ירד לקדשה משום דמ"מ גמר עשייתו
לא היה בקדשה: מן הנעשה
באילפס מותר בנעשה בקדשה.
כלומר אף על פי שאמר מכן הוירדו
באילפס שרי כיון דגמר עשייתו
בקדשה היה. כך נראה בעיני:
הנודר מן היווד לתנור אינו אסור
אלא **בפת.** דקתס יורד לתנור
משמע פת. ואם אמר כל מעשה
תנור עלי אסור בכל הנעשה בתנור:
מתני'

תורה אור השלם
1. ואיש אשר ישכב את
זכר אשה
תועבה עשו שניהם מות
ימיתו וימיתם בהם
2. ובכל בהמה לא תתן
שבבךך לטמאה לפי
ואשה לא תעמד לפני
בהמה לברכה תבל
הוא:
3. ערות אשה ובתה לא
תגלה את בת בנה ואת
בת בתה לא תחל ללנות
ערוהה שארה הנה ומה
הוא:
4. וראשם לא יגלוהו
ופער לא יגלוהו כסום
יקסמו את ראשיהם:
ויחזקאל מד כ

מוסף רש"י
זו מה היא. לנעין
ספק יבמות לז. בן
אלעשה. תמוג של רבי
היה ומן ממון ולמנו לי
אותה תספורת (שנדרין
בב). כסום יבכמו את
ראשיהם. כסוקתה הו
ספורין שבנות. ראש של
זה לנד עיקרו של זה. כך
שמעתי משמו של ר' מנחם
ז"ל וימת לפשו לנעין
מת דבר אשה. לא נזית
ראש ולא גידול שער אלא
מנהיה שיה אמול"ר בעיני'
(ויחזקאל מד כ). לאילפם.
קערה (ביצה דב).

באבך ובקריני דאבך. כמו מקדשים טרפי"י: תועה אחת בה. שמתין נשומין והולין אחר משכב זכור:
בבלין יש. בנראה זו משניה הלא בראה מכל ביות: קרי קרקואי. תועה אחת בה. שמתין נשומין והולין אחר משכב זכור:
נשיל: דלעת הרמוצה ברמין. אינו בכלל משל: בלאים. מכלל דהרמוצה לא הו טמונה ברמין אלא על
שם מקום הוא: הנודר ממעשה קדשה אינו אסור אלא במעשה רחמא. דבר שנגמרה בקדשה ואין אסור
באילפם אסור בכל המעשה בקדשה ואפילו גמרו באילפם: תנא הנודר מן היווד